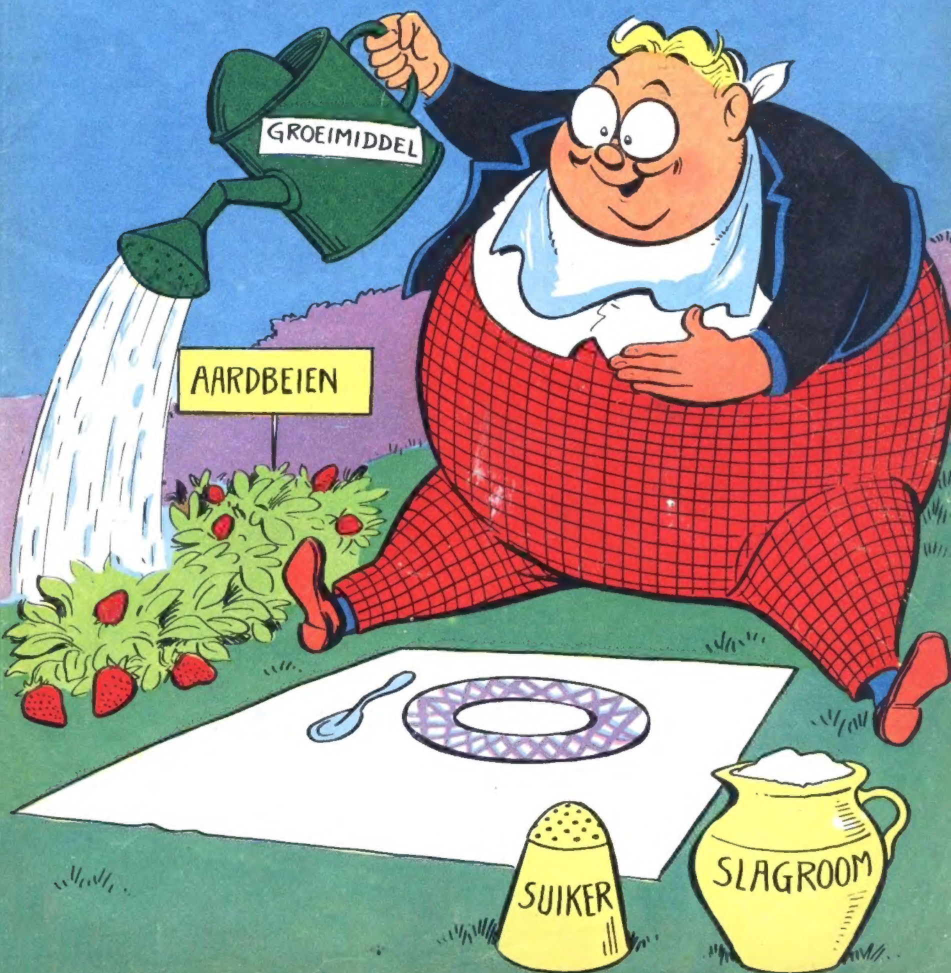
SJORS

van de Rebellenclub

29 MEI 1965
VERSCHIJNT WEKELIJKS

Nr. 22

Deze typiste schrijft op een machine uit 1910.

De schrijfmachine zoals wij haar nu kennen.

De geschiedenis van de SCHRIJFMACHINE

Tegenwoordig staan op elk kantoor vele schrijfmachines. Op de hele wereld staan er miljoenen van deze onmisbare schrijfhulpen. Dit is heel goed te begrijpen, want een brief typen gaat vlugger dan schrijven. Bovendien is een getypte brief meestal makkelijker te lezen, omdat iedereen een eigen hand heeft. Dit levert met het lezen nog weleens moeilijkheden op.

Het heeft heel lang geduurd, voor de schrijfmachine een beetje ingeburgerd was. De uitvinder, Christopher Latham Sholes, heeft de grootste moeite gehad om een fabrikant te vinden, die vertrouwen genoeg in zijn machines had om er een aantal van te fabriceren.

In de loop der jaren zijn de schrijfmachines natuurlijk enorm verbeterd, maar de volgorde van de letters op het toetsenbord is nog altijd dezelfde als die Sholes gebruikte.

Daarnet hebben we Sholes de uitvinder van de schrijfmachine genoemd; dit is eigenlijk niet helemaal waar, want in 1714 kreeg de Engelse ingenieur Henry Mill van koningin Anna een patent op een door hem gemaakte machine. Maar het gekke is, dat er niemand is, die ook maar een vermoeden heeft, hoe dit apparaat er uit gezien heeft.

Hierna kwamen er achtereenvolgens Oostenrijkse, Zwitserse en Franse schrijfmachines op de markt, die één ding gemeen hadden: ze waren in de praktijk niet te gebruiken. Een New-Yorker maakte een machine met vierentwintig witte en vijftien zwarte toetsen. Een man in Baltimore maakte er een, die op een flinke babypiano leek. Daarop bevonden zich maar liefst achtenzeventig toetsen, verdeeld over dertien rijen. Maar al deze ingewikkelde mechanieken werkten zo langzaam, dat men nog beter met de pen kon schrijven.

Tenslotte verscheen Christopher Latham Sholes in 1873 met de eerste bruikbare schrijfmachine. Zijn compagnon ging ermee naar Remington, de geweermaker uit de Amerikaanse Burgeroorlog. Remington maakte nadien naaimachines en na veel gepraat besloot hij het dan maar eens met de machine van Sholes te proberen. Het was wel te zien dat de eerste schrijfmachines uit een naaimachinefabriek kwamen, want ze hadden ongeveer hetzelfde uiterlijk als de trapnaaimachine van je moeder. Langzamerhand, nadat allerlei noodzakelijke verbeteringen aangebracht waren, begon men het nut van deze revolutionaire uitvinding te zien, al duurde het nog heel lang, voor de schrijfmachine algemeen aanvaard en gewaardeerd werd.

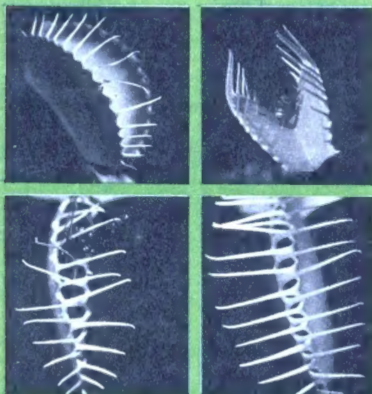
Twee schrijfmachines uit lang vervlogen tijden. Rechts de zogenaamde schrijfkogel uit 1867; links een exemplaar uit 1934.

VRAGEN STAAT VRIJ

Ik zou graag iets over vleesetende planten te weten komen. Kunt u mij helpen?

Henk van Veen, Amersfoort

Er zijn planten die zich voeden met stoffen, afkomstig uit dode of levende dieren. Bepaalde soorten schimmels doen dit, maar er zijn ook planten die er gewoon uit zien en in de vensterbank niet zouden opvallen. Ze bezitten de eigenaardigheid, dat zij van dieren leven. Men noemt deze plantengroep met een moeilijk woord insectivoren. Je ziet, het woord insekt is er makkelijk in te herkennen. De in Nederland en in België voorkomende zonnedauwachtigen hebben kleverige tentakels, die, wanneer ze door een insekt aangeraakt worden, zich zodanig krommen, dat ze de prooi helemaal omsluiten. Door de kop van de tentakel (dit is een vangarmpje) wordt een stof afgescheiden, die de prooi verteert. Tot de zonnedauwachtigen behoort bijvoorbeeld ook het vliegenvangertje, waarvan de bladeren aan de bovenkant borstels dragen, die, wanneer het blad aangeraakt wordt, als tanden in elkaar grijpen. Het insekt dat tussen deze „kaken" komt, is reddeloos verloren. Het blaasjeskruid of utricularia draagt, zoals de naam zegt, blaasjes. Deze zijn voorzien van een opening, waarin een klein klepje zit, dat wel naar binnen, maar niet naar buiten open kan. Je ziet dat niet alleen de mensen van vallen gebruik maken.

Iemand vertelde mij dat de Apennijnentunnel de grootste spoorwegtunnel ter wereld zou zijn. Volgens mij is dit niet waar en is er nog een andere, die langer is. Kunt u mij helpen met dit probleem?

Hans Dieteren, Sittard

De Apennijnentunnel is op één na de grootste spoorwegtunnel ter wereld. Hij is achttien en een halve kilometer lang. Deze tunnel is opgenomen in de spoorlijn die loopt van Bologna naar Florence op de route van Milaan naar Rome, welke door de Toscaanse Apennijnen loopt. Hij is gebouwd tussen 1923 en 1930. De Simplontunnel, die tussen Italië en Zwitserland loopt, is de grootste spoorwegtunnel ter wereld. Hij is negentien kilometer lang. Je ziet dat het verschil maar een halve kilometer bedraagt. Maar ja, een halve kilometer verschil is genoeg om de titel „langste spoorwegtunnel ter wereld" te winnen.

IN ZIJN WOEDE VERBREEKT OLD SHATTERHAND ZIJN BOEIEN.

BOEI DIE HOND OPNIEUW EN NEEM HEM ZIJN PAPIEREN AF!

MIJN VADER IS EEN GROOT EN WIJS OPPERHOOFD. HIJ ZAL NAAR ZIJN ZOON LUISTEREN!

NIET SANTER HEEFT OLD SHATTERHAND OVERWONNEN, IK HEB DAT GEDAAN. ZIJN PAARD, ZIJN WAPENS EN ZIJN VERDERE BEZITTINGEN ZIJN VAN MIJ!

OLD SHATTERHAND MOET MIJ DIE PAPIEREN OVERHANDIGEN!

UIT WAT HIER GEBEURT MAAK IK OP DAT ZE BELANGRIJK ZIJN. DAAROM ZAL IK ZE GOED BEWAREN.

OKEE, WE SPREKEN ELKAAR NOG WEL!

BIND HEM AAN DE BOOM DES DOODS!

OLD SHATTERHAND WORDT NAAR DE MARTELPAAL GEBRACHT.

NU ZAL DE WRAAK VAN TANGUA OP HEM NEERKOMEN!

RAADSELS ROND DE EDELWEISS-SCHOOL

De meisjes bespieden juffrouw Smith, die een huis is binnengegaan. Opeens moet Christine niezen.

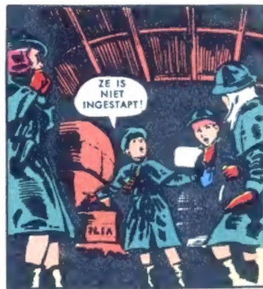

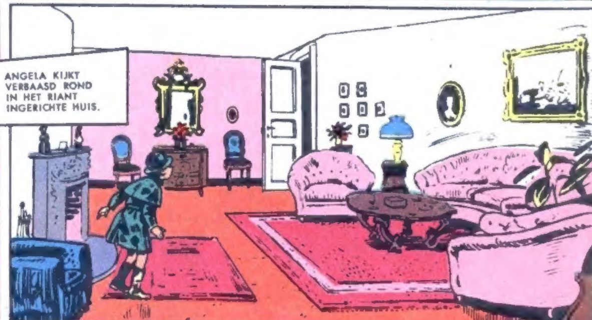

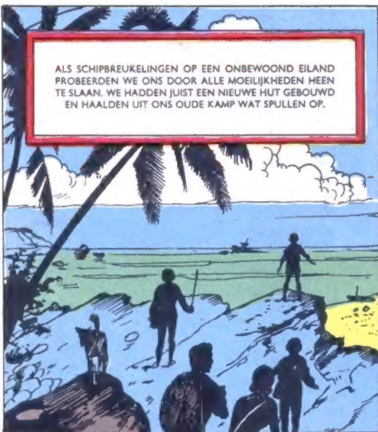

ZAL ANGELA HET GEHEIM VAN JUFFROUW SMITH ONTDEKKEN?

DE SCHIPBREUKELINGEN

DE VOLGENDE DAG WAS IK AL VROEG OP EN ZONDER DE ANDEREN TE WEKKEN WILDE IK MET ERNEST NAAR HET STRAND GAAN OM HOUT TE HALEN VOOR HET NIEUWE TRANSPORTMIDDEL, DAT IK INTUSSEN UITGEDACHT HAD.

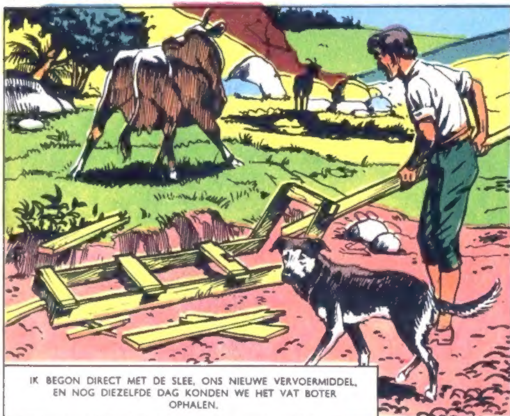

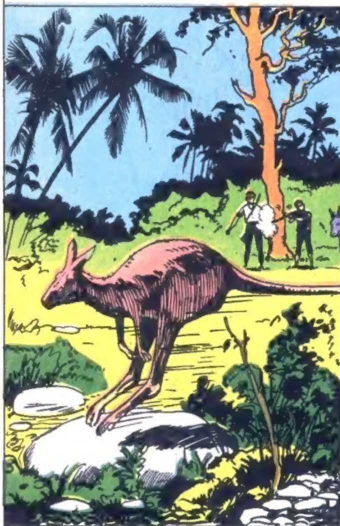

MET VEEL MOEITE KREGEN WE DE KIST UIT HET ZAND EN LEGDEN HEM OP DE SLEE. NA NOG WAT BRUIKBAAR HOUT UITGEZOCHT TE HEBBEN GINGEN WE TERUG NAAR HET VALKENEST.

IN HET KAMP AANGEKOMEN PROBEERDEN WE TEVERGEEFS DE KIST TE OPENEN, MAAR TOEN DE BIJL ERAAN TE PAS KWAM, BEZWEEK HET SLOT.
WAT JAMMER, ALLEEN MAAR KLEREN!

IK BEGON DIRECT MET DE SLEE, ONS NIEUWE VERVOERMIDDEL, EN NOG DIEZELFDE DAG KONDEN WE HET VAT BOTER OPHALEN.

WE SPANDEN DE EZEL EN DE KOE VOOR DE SLEE EN ALS WE DE GROTE STENEN MAAR VERMEDEN, VOLDEED HIJ UITSTEKEND.

BIJ ZELTHEIM GEKOMEN LAADDEN WE HET VAT BOTER OP DE SLEE. DE TERUGTOCHT WAS NIET ZONDER VERRASSINGEN. WE ZAGEN NAMELIJK PLOTSELING EEN KANGOEROE.
TOEN HIJ ONS ZAG, PROBEERDE HIJ MET GROTE SPRONGEN TE ONTKOMEN, MAAR ERNEST SCHOOT HEM NEER.

DIT BETEKENDE WEER VOOR ENKELE WEKEN VOEDSEL, ZODAT WE BIJ HET VALKENEST MET GEJUICH WERDEN BEGROET.
NOU, JULLIE ZIEN ER OOK MOOI UIT!
FRITZ EN JACK ZAGEN ER WEL HEEL BIJZONDER UIT, TOEN WE IN HET KAMP KWAMEN. HUN KLEREN MOESTEN GEWASSEN WORDEN EN ZE HADDEN NIETS ANDERS IN DE KIST KUNNEN VINDEN DAN EEN NACHTHEMD EN EEN VEEL TE LANGE BROEK.
DE VOLGENDE DAG GING IK MET FRITZ NAAR HET WRAK, DAT NOG VOL ZAT MET ALLE MOGELIJKE DINGEN DIE WE OP HET EILAND GOED ZOUDEN KUNNEN GEBRUIKEN.

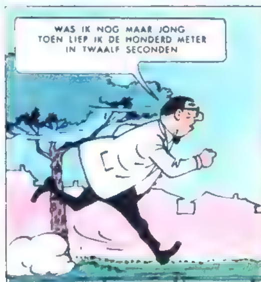

Voor dit leuke knutselwerkje heb je als materiaal een stukje stevig karton of triplex nodig. Hierop teken je met behulp van een vel carbonpapier figuur 1 over. Dit moet je net zo vaak doen als je vogels wilt hebben. Wanneer dit gebeurd is, boor je in de gezaagde of geknipte modellen kleine gaatjes. De onderste vogel hoeft alleen aan de bovenkant een gaatje te hebben, de andere moeten aan de boven- en aan de onderkant een gaatje hebben. Nu kun je de vogels beschilderen. Het beste gaat dit met plakkaatverf. Is de verf helemaal droog, dan moet je het geheel met een laagje vernis afwerken. Doe je dit niet, dan wordt de verf beschadigd en vervuilt snel. Nu doe je een touwtje door de gaatjes en knoopt, zoals op figuur 2 te zien is, de vogels aan elkaar vast. Wanneer je de vogels zo ophangt, dat ze vrij kunnen bewegen (bijvoorbeeld aan het plafond), zullen ze bij het kleinste beetje wind gaan draaien.

1

ALLE VOGELS VLIEGEN

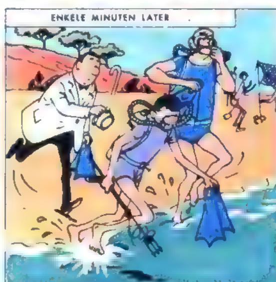
Toosje Tontel

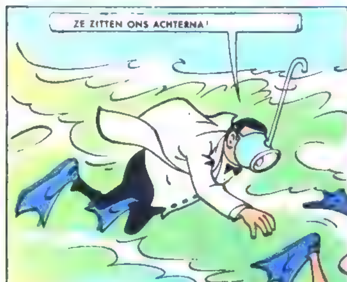

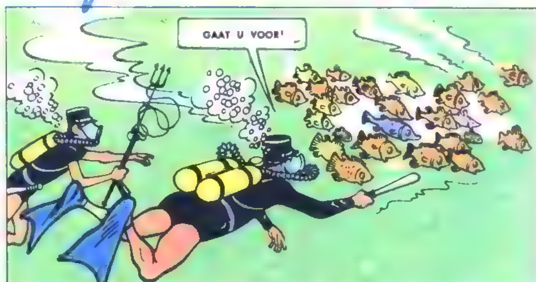

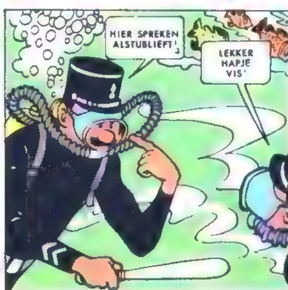
Toosje Tontel

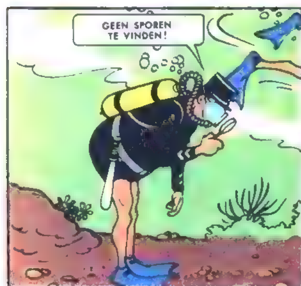

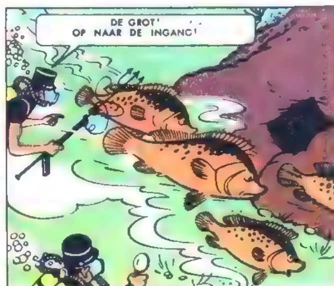

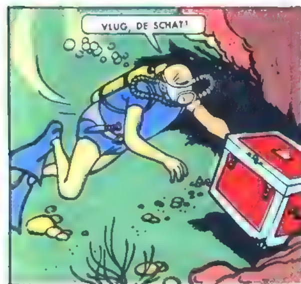

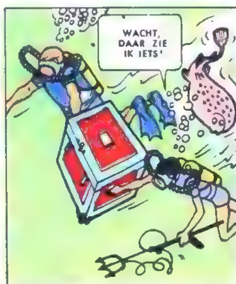

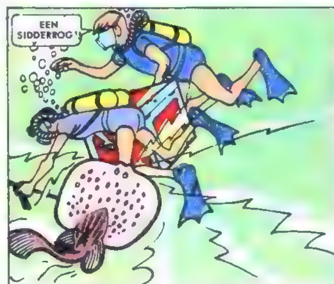

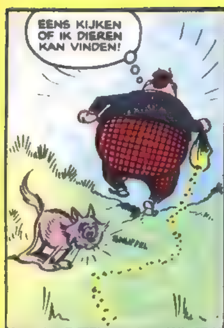
HELLUP!

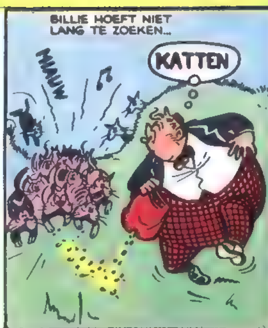
HELP! RED ME!

Billie Turf

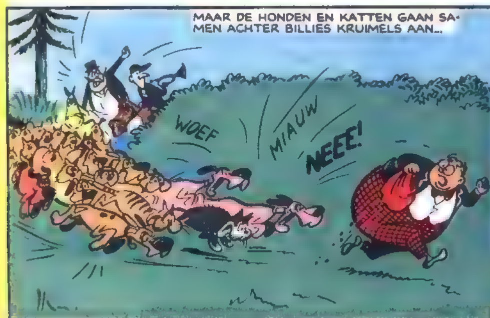
het dikste studentje ter wereld

EENS KIJKEN OF IK DIEREN KAN VINDEN!
SNUFFEL

BILLIE HOEFT NIET LANG TE ZOEKEN...
MIAUW
KATTEN

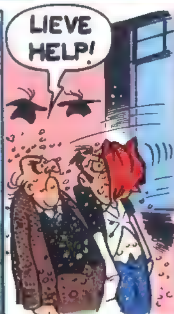

WAT NU? HONDEN! WEG WEZEN! STRAKS GAAN ZE VECHTEN!
MIAUW
TATERATA
VOORUIT

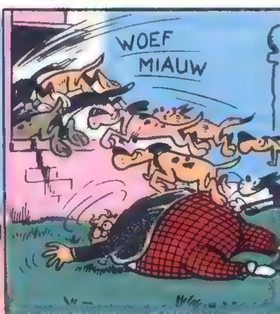

MAAR DE HONDEN EN KATTEN GAAN SAMEN ACHTER BILLIES KRUIMELS AAN...
WOEF
MIAUW
NEEE!

IN DE SCHOOL BEN IK VEILIG!
NIET OP HET GRAS LOPEN

ONDERTUSSEN...
DIT HEBBEN DE JONGENS MEEGEBRACHT, MENEER KWEL!
GEWELDIG! WAT HEEFT BILLIE MEEGEBRACHT?

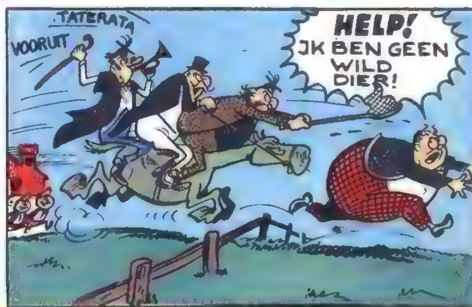

OEIOEI!
NIET OP HET GRAS LOPEN

LIEVE HELP!

WOEF
MIAUW

HELP!
GOOI ZE ERUIT!
WOEF
MIAUW
OEI! DAT IS DE STEM VAN MENEER KWEL!

WIE HEEFT DIE BEESTEN BINNENGELATEN?
DIE DIKKE HEEFT ZE MEEGELOKT MET BROODKRUIMELS!
SNUFFEL
BILLIE!

TATERATA
VOORUIT
HELP! IK BEN GEEN WILD DIER!

Amber verkeert

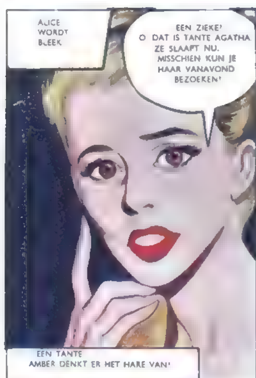

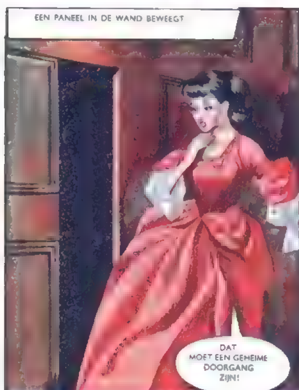
in moeilijkheden

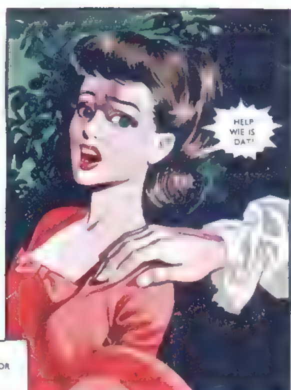

TIGER JOE en

N'Mango is de leider
van de luipaardmannen gevolgd
Na enige tijd bereiken ze een rivier
In het midden daarvan
ligt een eiland

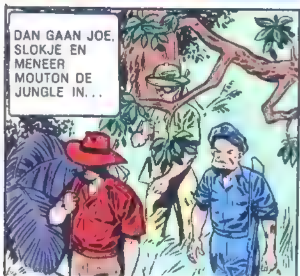

de luipaardmannen

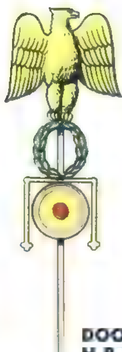

6

Twee Britse jongens, Bryn en Eddi, zijn naar de markt in de stad geweest. Op de terugweg worden ze gevangengenomen door een Romeinse legerafdeling. Samen met andere gevangenen worden ze weggevoerd naar een stad aan de kust. Hier weten ze aan hun bewakers te ontsnappen. Ze willen zich verbergen aan boord van een schip, maar worden ontdekt en als hulpjes van de kok tewerkgesteld. Op een gegeven ogenblik doemt er een piratenschip op.

ONDER DE ADELAAR

DOOR H.R. POTTER

DE AVONTUREN VAN TWEE BRITSE JONGENS IN DE ROMEINSE TIJD

Juist toen het ernaar uit zag dat het schip met kracht zou worden geramd, voerden de piraten handig een zwenkende beweging uit. Er klonk een oorverdovend gekraak van brekende riemen, toen ze hun vaartuig langszij legden. Op hetzelfde moment hesen ze aan bakboord een brede zware plank omhoog, met aan het uiteinde een scherpe ijzeren haak. Een paar seconden bleef de plank recht omhoog staan en kwam daarna met een klap op het dek van de koopvaarder neer. De haak drong diep in het hout van Frontus' schip en de beide boten zaten muurvast aan elkaar.

De schepen lagen te trillen onder het geweld van de botsing en Bryn kon zich maar amper tegen de verschansing staande houden. Nauwelijks had hij zijn evenwicht hervonden of hij zag een kerel als een boom met een gitzwarte baard op de brede plank verschijnen, die aanvaller en slachtoffer verbond. Zwaaiend met zijn zwaard voerde hij zijn manschappen aan tot de aanval. Toen de piraten voorwaarts stormden, trok ook Frontus zijn wapen en schreeuwde met luider stem een bevel. De werpspiesen suisden door de lucht en brachten de wilde horde die zich bij de plank verdrong, de eerste verliezen toe. Sommige van de piraten stonden op hun benen te wankelen. Ze hadden gedacht dat ze een troep onderdanige kooplieden en bange slaven aan boord van het Romeinse schip zouden aantreffen. In plaats daarvan kregen ze de volle laag. Inderdaad werden de spiesen gevolgd door een vloed van pijlen, met het gevolg dat de aanvallers hun plan om over de loopplank op te dringen aanstonds lieten varen. Maar het vooruitzicht van de plundering had hen zo zeer opgezweept, dat ze al spoedig nog veel roekelozer gingen optreden. In kleine groepjes sprongen ze van hun eigen verschansing af aan dek van de koopvaarder. Het duurde dan ook niet lang meer of er werd op tien, twaalf verschillende plaatsen op Frontus' schip gevochten.

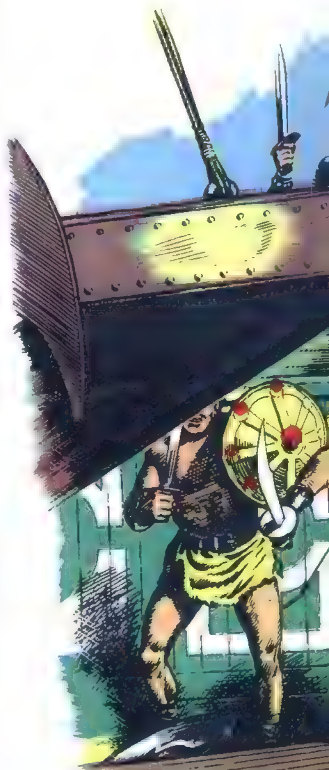
Vlak bij Bryn klemden een paar sterk behaarde handen zich aan de rand van de verschansing vast en even later verscheen een van woede vertrokken, smal gezicht met gemene spleetoogjes boven de zijkant van het schip. Zonder zich verder te bedenken hief de jongen zijn strijdbijl op en liet deze met de stompe kant neerkomen op de vingers van zijn belager. Met een kreet van pijn liet de zeerover de verschansing los en viel met een plons in de golven.

Vlak bij het luik van het ruim rolde Eddi over het dek; hij was verwikkeld in een gevecht van man tegen man met een van de aanvallers. Jon had juist met een derde piraat afgerekend, toen hij ontdekte hoe moeilijk de jongen het had en een ogenblik later had hij hem met behulp van zijn mes uit zijn benarde positie verlost. Met een zucht van verlichting sprong Eddi weer overeind, terwijl de kok het zweet van zijn voorhoofd veegde. Hij stortte zich daarna onmiddellijk weer in de strijd, die verderop in volle gang was. Midden op het dek hield kapitein Frontus zich een groep belagers van het lijf. Verschillende rovers lagen reeds bewegingloos op het dek.

Boven het lawaai uit hoorde Bryn opeens de stem van Eddi, die hem een waarschuwing toeschreeuwde. Hij draaide zich vliegensvlug om, maar was net te laat. Een van de zeerovers stormde in volle vaart op hem af en hij smakte op het dek neer. Zijn bijl werd hem uit de handen geslagen en verdween kletterend door een van de spuigaten. Een magere hand kneep hem de keel dicht en vlak voor zich zag hij een grijnzende tronie met een scheefgezakte rode muts erboven. De piraat hief zijn arm op om hem met zijn dolk te doorsteken, maar op hetzelfde ogenblik kreeg hij van Eddi zo'n harde klap in zijn nek, dat hij als een zak zand neerviel. Eddi hielp zijn vriend op de been en ze kregen even tijd om weer op adem te komen.

„Pak die kerel zijn dolk af en laten we bij elkaar blijven," riep Eddi boven het tumult uit. „Kop op! Blijf met je

Zwaaiend met zijn zwaard voerde hij zijn manschappen aan tot de aanval.

rug tegen die bolder staan, dan kunnen ze je tenminste niet van achteren bespringen."

Even leek het alsof het gevecht zich meer naar het voordek zou verplaatsen, maar weldra zaten ze er weer midden-in. Bryn wist al lang niet meer hoe vaak hij van zijn wapen gebruik had moeten maken. Voortdurend voelde hij een kluwen vechtende mannen om zich heen en hij verdedigde zich zo goed en zo kwaad als het ging. Op een gegeven moment slaagde hij erin Jon te ontzetten, toen die het een beetje al te zwaar had; een andere keer drong het nog juist tot hem door dat hij zijn leven had te danken aan een snelle reactie van Eddi, maar over het algemeen had hij geen flauw benul van het verloop van de strijd. Toen hij eindelijk weer bij zinnen kwam, merkte hij dat hij tegen de mast leunde en bezig was met de mouw van zijn hemd het bloed te stelpen dat uit een wonde aan zijn linkerarm vloeide. Eddi en Jon zaten op een van de luikhoofden en betten zich het kletsnatte voorhoofd. Het dek zag er uit als een waar slagveld, maar de aanval was afgeslagen.

Terwijl de dodelijk vermoeide bemanning gelegenheid kreeg om een beetje uit te rusten, gaf Frontus de galeislaven opdracht het schip schoon te maken. De lijken van de slachtoffers werden zonder omslag overboord gezet, het dek werd gedweild en de tuigage in orde gebracht.

Jon was de eerste die weer in beweging kwam. Hij beklaagde zich met luider stem over de pijn in zijn spieren, maar slaagde er toch in met wankele schreden zijn kombuis te bereiken. ,,Ik geloof dat ik te oud word om me zo druk te maken," bromde hij. ,,Nog één zo'n reis en ik zal me genoodzaakt zien de zee voorgoed de rug toe te keren. Waarom ook niet? Ik heb langzamerhand genoeg gespaard om me een leuk boerderijtje te kopen in de buurt van Rome."

Even later klonk het vertrouwde gerammel van potten en pannen over het dek. Jon begon, alsof er niets bijzonders was gebeurd, een stevige maaltijd te bereiden voor de uitgeputte strijders. De jongens boden hem hun hulp aan, maar daar wilde hij ditmaal niet van horen.

,,Jullie blijven rustig zitten," beval hij. ,,Jullie hebben je als mannen g-

dragen en je hebt je rust wel verdiend."

Eddi reinigde zorgzaam de wonde die Bryn had opgelopen en verbond zijn arm met een schone lap. Volgens Jon zou de snede binnen een week genezen zijn, want zij was wel indrukwekkend lang, maar gelukkig niet diep.

Nadat de bemanning voldoende uitgerust was en zich het eten goed had

Nog voordat de zon in de golven verdween, loste Frontus de belofte in die hij had gegeven aan diegenen onder zijn slaven die zich door hun dapperheid hadden onderscheiden. Hij riep hen een voor een bij zich en beval de wapensmid hen zware halsbanden door te vijlen. Toen dit was gebeurd, bood hij hen aan hun taak aan de riemen voor de rest van de reis tegen

Zonder zich verder te bedenken hief de jongen zijn strijdbijl op.

laten smaken, stuurde Frontus een flinke groep matrozen en slaven aan boord van het piratenschip. Toen de schemering begon te vallen, kon de reis worden voortgezet. Langzaam zetten de beide vaartuigen zich weer in beweging, op weg naar de volgende haven die Frontus op zijn programma had staan. Terwijl de jongens toekeken hoe op hun eigen schip het machtige grootzeil werd gehesen, merkte Eddi dat er drie kannetjes met wierook brandden onder de plaquette van Neptunus, de god van de zee..

beloning voort te zetten. Van dit aanbod maakten ze allemaal als vrije mensen graag gebruik.

De beide jongens konden een gevoel van afgunst niet onderdrukken, toen zij het schouwspel op de voorplecht gadesloegen. Hun had Frontus helaas niets beloofd. Ze hadden uit eigen beweging aan het gevecht deelgenomen, zonder enig vooruitzicht op een beloning. De volgende morgen echter werden ze bij de kapitein geroepen en met kloppend hart gaven ze aan dit bevel gevolg.

„Jullie hebt je gisteren kranig geweerd," zei Frontus. „Ik heb jullie allebei een beetje in het oog gehouden en ik ben best over jullie tevreden. Eerlijk gezegd had ik gedacht dat jullie benedendeks wel een goed heenkomen zouden zoeken toen het gevecht begon, maar dat viel hard mee. Jullie hebben er de voorkeur aan gegeven de verdediging te versterken en daarmee heb je mij en mijn schip een grote dienst bewezen. Daar wil ik nu iets tegenover stellen. Als jullie gedurende de rest van de reis ijverig blijven werken, zal ik je vrijlaten zodra we Rome bereiken."

Na dit opzienbarende nieuws volgden er voor de jongens kalme en gelukkige dagen, waarvan ze met volle teugen genoten. De schepen vorderden slechts traag, omdat ze bij elkaar moesten blijven, maar juist daardoor leek de tocht over de Mare Internum wel een plezierreisje. Verschillende havens werden aangedaan op de kust van Mauretanië, waarbij water en proviand werden ingeladen en tussen de bedrijven door met de inwoners handel werd gedreven.

Frontus verkocht het piratenschip aan een groep kooplieden in Russucurum en de bemanning werd in een feestelijke stemming herenigd op het eigen schip. Van dat ogenblik af werd het tempo weer aanzienlijk verhoogd en toen eindelijk koers werd gezet naar Sardinië, was de huiselijke haard het gesprek van de dag. Want bij Sardinië zou de reis voor de laatste maal worden onderbroken. Vandaar ging het regelrecht op Rome af!

Er had zich in de jongens een grondige verandering voltrokken sinds ze die avond in Brittannië aan boord waren gekropen. Dit bleek vooral duidelijk sedert ze konden profiteren van het warme, zuidelijke klimaat. Ze waren even bruin geworden als de rest van de bemanning en het was aan Eddi in het minst niet meer te zien dat hij vroeger zo'n ondervoede indruk had gemaakt. Hij was nog altijd niet bepaald dik, maar zijn spieren waren gestaald en zijn borstkas was breder geworden; hij was één brok gezondheid. Het leven aan boord beviel hem best en hij maakte zich nergens zorgen over. Als het dagelijkse werk er weer opzat, strekte hij zich geeuwend uit op zijn vaste plekje bij het luikhoofd en een minuut later sliep hij als een marmot. Bryn daarentegen, die een plaats bij de deur van de kombuis had toegewezen gekregen, kon de gedachte maar niet van zich afzetten dat de afstand tussen zijn familieleden en hem met elke slag van de roeispanen groter werd. Menigmaal probeerde hij, als hij op zijn rug lag en het topje van de mast haast onmerkbaar langzaam tussen de sterren door zag schuiven, plannen te maken voor de toekomst en vooral voor zijn terugreis.

Op zekere morgen had Jon voor Bryn een plezierige verrassing in petto. De jongen leunde tegen de verschansing en keek toe hoe Eddi, onder het controlerende oog van een van de matrozen, zijn best deed om een lijn

uit te werpen. Jon riep Bryn de kombuis binnen en wierp de jongen, zodra hij op de drempel verscheen, een bundel kleren toe.

„Hier heb je je tuniek terug. Maar je moet me beloven dat je hem niet onder je werk draagt. Daar zou je hem gauw mee bederven, vrees ik."

Het hart klopte Bryn in de keel van vreugde, toen hij zijn geliefkoosde tuniek weer aantrok. Hij wist niet wat hij moest zeggen en stond maar met een brede grijns op zijn gezicht stommetje te spelen voor de kok. Toen hij er eindelijk in slaagde een paar woorden van dank te stamelen, bracht Jon hem onmiddellijk tot zwijgen.

„Niks te danken, jongen. Als er iemand dankbaar moet zijn, ben ik dat eerder. Toen ik uitgleed tijdens het gevecht, zou het er niet al te best voor me hebben uitgezien als jij me niet te hulp was gekomen."

„O, dat was toch zeker niks bijzonders?" antwoordde Bryn. „Stel je voor dat we elkaar toen niet hadden geholpen! U hebt tijdens het gevecht meer dan eens iemand anders het leven gered."

„Zand erover," zei Jon met een verlegen glimlach. „Jij hebt je tuniek terug en dat is de hoofdzaak. Maak nu maar dat je wegkomt."

Bryn kon niet nalaten zijn vriend meteen deelgenoot te maken van zijn vreugde, maar daarna trok hij de tuniek toch maar weer uit, vouwde hem op en borg hem zorgvuldig weg. Hij wilde er liefst niet te veel mee pronken te midden van de haveloos geklede zeelieden, om van de halfnaakte slaven maar te zwijgen. Als iemand er al te jaloers op werd, raakte hij het kostbare kledingstuk misschien voorgoed kwijt en die kans wilde hij voor geen geld van de wereld lopen.

Het weer was zo mooi en de wind zo gunstig, dat ze een dag eerder de kust van Sardinië bereikten dan Frontus had verwacht. Er hoefde op het eiland maar heel weinig vracht te worden gelost en het duurde niet lang of de matrozen waren ijverig bezig met strootjetrekken om uit te maken wie van hen het eerst zouden gaan passagieren en wie aan boord zouden moeten blijven. Zoals gebruikelijk was bij een oponthoud in een haven, werden de jongens in de boeien geslagen, maar ze droegen dit lot gelaten, omdat ze wisten dat ze weldra in Rome zouden aankomen en daarmee hun vrijheid zouden herkrijgen.

Naar aanleiding van de belofte die Frontus hun had gedaan, vroegen ze Jon om raad. Als ze werden vrijgelaten om in een vreemde stad aan land te worden gezet, zou dit ongetwijfeld nieuwe moeilijkheden opleveren en ze brandden van nieuwsgierigheid om te weten wat hun te wachten stond. Ze verlangden er beslist niet naar om zonder vrienden of bekenden in het buitenland terecht te komen. Maar de kok wuifde hun bezwaren luchthartig weg.

„Maak je maar geen zorgen," zei hij. „Frontus is er de man niet naar om jullie aan je lot over te laten. Hij heeft voor dergelijke gevalletjes een vast recept, weet je. Je kunt erop rekenen dat jullie een baantje aan boord van een van zijn schepen wordt aangeboden. Op die manier kunnen jullie je terugreis naar Brittannië of minstens naar Gallië verdienen. En tot de dag van het vertrek is aangebroken, zullen jullie wel in het een of andere pakhuis mogen werken, vermoed ik."

„En hoeveel krijgen we daarvoor betaald?" vroeg Eddi op de man af.

„Niets," zei Jon ernstig. „Frontus is zakenman en hij kan zich geen domme dingen veroorloven. Hij heeft jullie je vrijheid beloofd en hij zal zijn woord houden ook. Daarna biedt hij jullie werk aan in ruil voor je levensonderhoud, en wel tot het tijdstip waarop jullie je geboorteland weer bereiken."

Eddi fronste zijn wenkbrauwen. „Maar zijn bemanning werkt toch ook niet voor niets?" merkte hij op.

Jon haalde zijn schouders op. „Dat is heel iets anders," antwoordde hij. „In ieder geval, ik heb jullie nu verteld hoe de zaken ervoor staan. Ik heb zo iets al meermalen meegemaakt en ik zie niet in waarom jullie anders zouden worden behandeld dan je voorgangers."

„En wat gebeurt er als we het aanbod afwijzen?" informeerde Bryn.

„Niets," zei Jon weer. „Dan laat hij jullie eenvoudig lopen. En dan moeten jullie maar zien hoe je aan de kost komt."

De jongens keken elkaar teleurgesteld aan. „Het is me wat moois," mopperde Bryn. „Op die manier verlost hij ons wel van onze slavenbanden, maar tegelijk zorgt hij ervoor dat we slaven blijven."

„Luister nou eens, jongens," sprak de kok op sussende toon. „Jullie zijn nog erg jong en je hebt er nog geen flauw idee van wat goed voor jullie is. Er zijn heel wat meesters die er niet over zouden piekeren om jullie op vrije voeten te stellen, zeeslag of geen zeeslag. Ook al laat Frontus jullie niet veel keus, wees dan toch maar blij dat je er zo van afkomt en dank de goden voor hun zorgzaamheid. Ik geef toe dat je moet werken voor niets anders dan een hap eten en een dak boven je hoofd, maar ondertussen krijgen jullie toch maar fijn de kans om naar huis te keren. Reken maar dat er slaven genoeg zijn die wel op handen en voeten naar hun geboortedorp zouden willen terugkruipen, zonder de minste vergoeding en als het moest zonder eten ook nog."

Hij snoerde de gordel vast die hij om zijn eenvoudige linnen toga droeg en liep de loopplank af.

„Denk er nog maar eens rustig over na," riep hij de jongens nog toe. „Grijp de kans die je geboden wordt en wees de goden dankbaar. Het had jullie veel slechter kunnen vergaan."

Op de vierde avond van hun oponthoud gebeurde er iets dat hen geheel van hun stuk bracht, maar waarvan ze de juiste betekenis niet begrepen voor ze in Rome aankwamen. Die avond kwamen de matrozen die uit passagieren waren geweest, ongewoon laat terug. Het viel hun op dat de mannen, toen ze eenmaal weer aan boord waren, een ernstige, ootmoedige indruk maakten. Ook Jon behoorde tot het gezelschap en in plaats van zoals gewoonlijk meteen zijn kombuis weer op te zoeken, bleef hij op het voordek rondhangen, waar hij zich op zachte, onzekere toon met de rest van de bemanning onderhield. De jongens waren gewend geraakt aan het lawaai dat de matrozen maakten wanneer ze op andere avonden nog wat nabomden over het plezier aan de vaste wal en deze plotselinge stilte maakte hun nieuwsgierigheid gaande. Er was blijkbaar iets zeer bijzonders aan de hand. Met stijgend ongeduld wachtten ze de komst van Jon af, brandend van verlangen om het nieuws te horen. Maar toen er meer dan een uur voorbijging zonder dat hij kwam opdagen, won de vermoeidheid het van hun nieuwsgierigheid, zodat ze tenslotte in slaap sukkelden.

„Als jullie gedurende de rest van de reis ijverig blijven werken, zal ik je vrijlaten zodra we Rome bereiken."

W O R D T   V E R V O L G D

De club van vijf

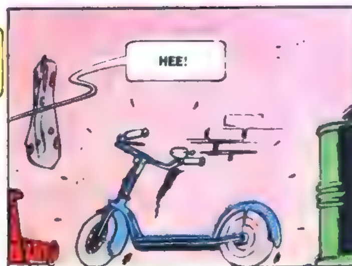

Pioen heeft zijn opdracht volbracht. Nu is Rik aan de beurt!

EENS KIJKEN HOEWEL NOU NEE DAT IS MISSCHIEN

AAN HET WERK' TENSLOTTE KUN JE AAN EEN AUTOPED
...ER ALLEEN MAAR
MOEILIJK IETS VERKNOEIEN...
JE KUNT
WAT AAN VERBETEREN'

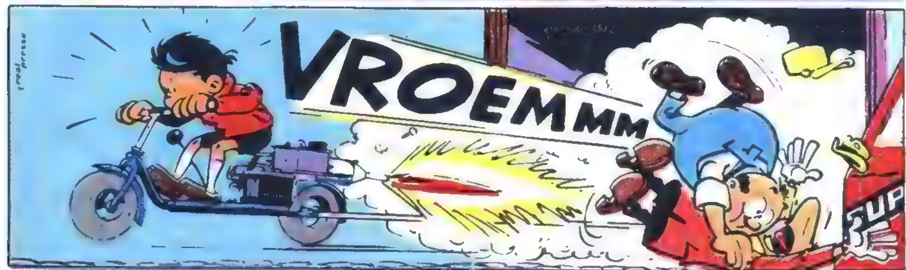

ASJEBLIEFT' IK WEET NIET WAT HET MOET VOORSTELLEN, MAAR HET IS IETS HEEL NIEUWS'

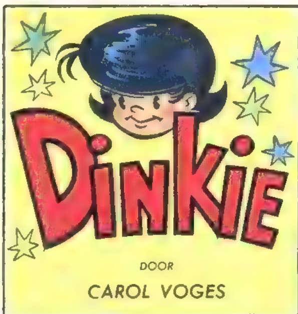

IK GA HEM METEEN EVEN UITPROBEREN!..

DAG MENEER HOOGHART' HOE GAAT HET? EN HEEFT BALTHASAR AL WEER WAT NIEUWS UITGEVONDEN?

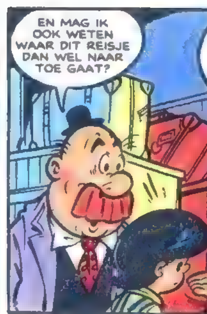

HA HA, U BEDOELT DIE MOTOR DIE HIJ HIER LAATST IN ELKAAR GEZET HEEFT? NÊE, DIE IS VERDWENEN, HOOR'

SEDERTDIEN IS DE RUST GELUKKIG WEERGEKEERD'.
VROEM

VROEMMMM

DINKIE
DOOR
CAROL VOGES

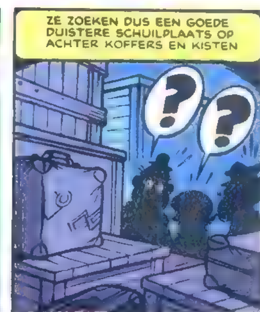

WAT ZEG JE ME DAAR, KAPITEIN SALVO? VAREN WE ECHT MET DEZE SCHUIT OVER DE WOESTE BAREN?

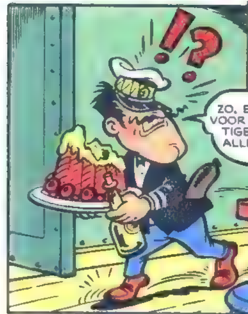

EN MAG IK OOK WETEN WAAR DIT REISJE DAN WEL NAAR TOE GAAT?

DAT ZOEK IK WEL UIT, OPA! MAAAARRRR... WETEN JULLIE WEL WAT HET WIL ZEGGEN DAT WE VAREN?..

DAT WIL ZEGGEN, LANDROTTEN, DAT WE WEL MET DIE DIEVEN VAN JULLIE KOFFER MEE MOETEN!

WE MOETEN ONS HIER IN HET RUIM DAN MAAR ZO GOED MOGELIJK VERSTOPPEN!
DAT IS HET ENIGE DAT ER VOOR ONS OPZIT, DINKIE!

ZE ZOEKEN DUS EEN GOEDE DUISTERE SCHUILPLAATS OP ACHTER KOFFERS EN KISTEN

KAPITEIN SALVO IS DE ENIGE DIE ZICH WELEENS AAN DEK OF IN DE KOMBUIS WAAGT. IN DIE TIJD KIJKT HIJ GOED UIT NAAR DE KOFFERDIEVEN. OOK MAAKT HIJ GEWOON WELEENS EEN PRAATJE! IN ZIJN UNIFORM VALT HIJ TOCH NIET OP.

ZO, EEN STUK TAART VOOR OPA EN EEN HARTIGE HAP VOOR ONS ALLEMAAL. DAT ZAL SMAKEN!

EN, MEVROUWTJE, WAAR IS DE REIS NAAR TOE?

BESTE ZEEROB, WE GAAN NAAR SAMBAROLA... EH, MAAR DAT WEET U TOCH BETER DAN IK!

AHA! ZO, ZO! DE REIS GAAT DUS NAAR SAMBAROLA. DAT IS WEL EEN HEEL GELUKKIG TOEVAL! DAT IS DE JUISTE KOERS.. ALLE POTVISSEN IN EEN BRAADPAN, DAAR ZULLEN OPA EN DINKIE VAN OPKIJKEN! DAT IS GOED NIEUWS!

ALS KAPITEIN SALVO MET DIT BERICHT IN DE SCHUILPLAATS TERUGKEERT, WORDT ER HEEL ZACHTJES HIEP, HIEP, HOERA GEROEPEN!
HOERA!
SSST.

EN ZO VERSTRIJKEN DE DAGEN IN HET BAGAGERUIM VAN HET SCHIP..

Zeg Thijs,

Hans en Marijke niet te vergeten,
of hoe jullie verder mogen heten

Bij Salvekwiek pleisters (moeder haalt ze zeker)
geeft iedere drogist en ook de apotheker
één van die fijne speldjes cadeau.
Gratis. Voor niets. Bij de pleisters. O zo!

Dit zijn die 4 fijne sportspeldjes.

Kies er maar vast eentje uit!

Salve kwiek

3 afmetingen

28 waterproof elastische pleisters

met wondverzachtend kussen

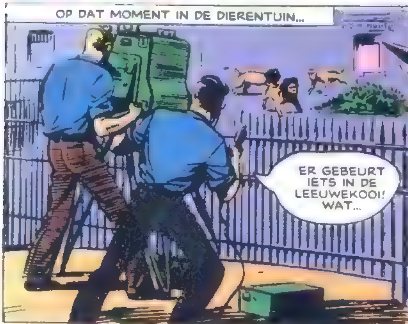
DE MAN VAN STAAL

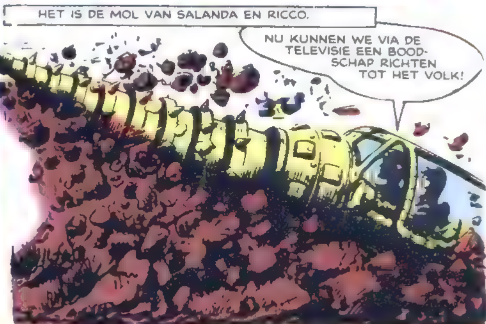
LAAT ZE MAAR LANGZAAM ZAKKEN, ARCHIE!
DAAR KOMEN DE LAATSTE PASSAGIERS!
TED, KEN EN ARCHIE MAKEN IN AMERIKA JACHT OP TWEE BOEVEN, DIE EEN GROEISTRALER GESTOLEN HEBBEN. TERWIJL DE BOEVEN VLUCHTEN, BEVRIJDT ARCHIE DE PASSAGIERS UIT EEN DOOR PLANTEN OVERWOEKERDE TREIN...

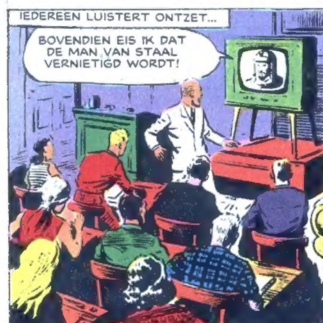

DE LEEUWEN ZIJN LOS!
JA, EN DIT IS NOG MAAR HET BEGIN!

EVEN LATER...
NU ZIJN DE TIJGERS OOK LOS! OP NAAR DE CAMERA'S!

KILOMETERS VERDEROP...
TELEVISIE
TED, KIJK NOU EENS! LEEUWEN, TIJGERS, ALLES IS LOS!
WAT?!

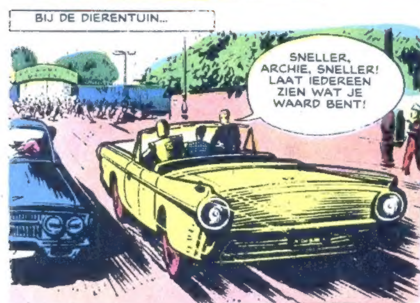

HET BEELD VERANDERT...
BINNEN EEN WEEK VERANDER IK DEZE STAD IN EEN OERWOUD, TENZIJ IK EEN MILJOEN DOLLAR KRIJG!

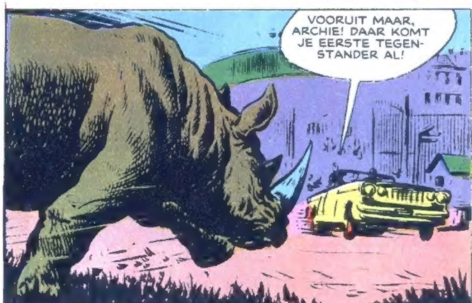

DAT IS VERSCHRIKKELIJK! ALS DAT BEDRAG NIET BETAALD WORDT, IS HIJ TOT ALLES IN STAAT!

IEDEREEN LUISTERT ONTZET...
BOVENDIEN EIS IK DAT DE MAN VAN STAAL VERNIETIGD WORDT!

DE VRIENDEN RENNEN WEG.
NAAR DE DIERENTUIN, ARCHIE! WE MOETEN IETS DOEN!

DENK JE DAT DE AUTORITEITEN ZULLEN ZWICHTEN?
IK HOOP VAN NIET! IN ELK GEVAL ZAL IK ARCHIE BESCHERMEN!

BIJ DE DIERENTUIN...
SNELLER, ARCHIE, SNELLER! LAAT IEDEREEN ZIEN WAT JE WAARD BENT!

VOORUIT MAAR, ARCHIE! DAAR KOMT JE EERSTE TEGENSTANDER AL!

Wie puzzelt er mee?

WOORDEN BREIEN

Door telkens één letter te veranderen kun je twee woorden als het ware aan elkaar breien. Zo bijvoorbeeld: LAM - MOL - OOM - OOI. Dus LAM is OOI geworden.

Nu is de opgave LEEM te veranderen in KRIJT met zo weinig mogelijk (goede) tussenwoorden.

VISITEKAARTJE

E. SIER
DRIEL

Welk beroep heeft deze meneer?

Oplossing kruiswoordpuzzel

O	O	M		S	M	O	E	S		E
	L	E	O		A		S	P	I	L
P	A	S	M	U	N	T		E	E	F
A	F		A	R	K		B	R	R	
A		S		N		D	U	W		K
R	O	T	S				S	E	I	N
S		R	U	G		V		R		O
	V	O	L		W	E	I		N	T
A	L	P		P	A	R	D	O	E	S
H	O	O	I		A		A	R	E	
A		P	R	E	N	T		E	N	Z

Oplossing Welke dieren?

SLAK, SPIN, PAARD, LEEUW, AREND.

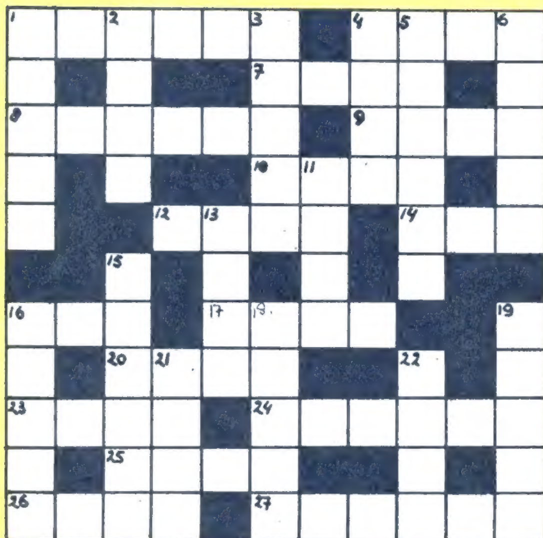
TOEVOEGPUZZEL

RAAR
STAM
BRES
HEFT
REUS
DROM
SPEL
SPOT

Je ziet hier acht gewone woorden van vier letters staan. Nu is het de bedoeling, dat je ze allemaal doormidden hakt en er dan telkens één letter tussen zet, zodat je goede woorden van vijf letters krijgt. Dat gaat steeds maar op één manier en daarom kun je het zonder omschrijvingen stellen.

De toegevoegde letters moeten, als je klaar bent, van boven naar beneden gelezen de naam van een gereedschap vormen.

KRUISWOORDRAADSEL

Horizontaal:

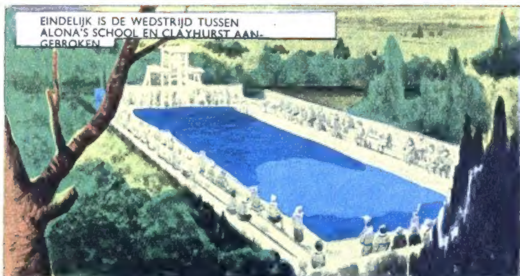
1 Slangen
4 Gemeen
7 In die tijd
8 Meisjesnaam
9 Paradijs
10 Niet graag
12 Derhalve
14 Soort
16 Insekt
17 Overledene
20 Achternaam van bekende Belgische zanger
23 Eerste hulp bij ongelukken (afk.)
24 Podium
25 Iedere
26 Vorm van kosten
27 Schakering

Verticaal:

1 Gebergte in Zwitserland
2 Vorm van doppen
3 Staaf
4 Verdriet
5 Niet hetzelfde
6 Daar
11 Plaats
13 Verstand
15 Goeierd
16 Vleugel
18 Stad in Zwitserland
19 Laan
21 Vorm van rollen
22 Jongensnaam

Alona Wildebras

DE STRIJD BEGINT. ALONA KIJKT GESPANNEN TOE.

EINDELIJK HOORT ZE DEZE AANKONDIGING:

DE STAND IS NU 55 TEGEN 49 IN HET VOORDEEL VAN CLAYHURST!

O, WE STAAN ACHTER!

EEN SNEL ONDERZOEK VOLGT . . .

Zal de school de wedstrijd nu verliezen?

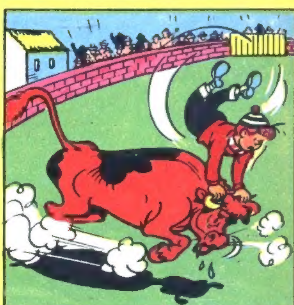

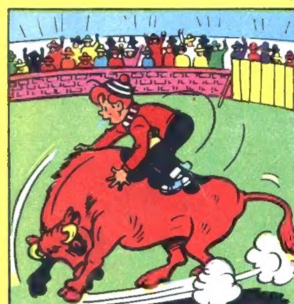

Voor Nederland: Redactie en administratie: Nassaulaan 51, Haarlem. Abonnementsprijs: 25 cent. Losse nummers: 35 cent.
Voor België adres: N.V. Tijdschriften Uitgevers Maatschappij, Van Schoonbekestraat 36, Antwerpen. Prijs: 5 frank.
Bij betaling van abonnementsgeld: postrekening 682400 t.n.v. Sjors van de Rebellenclub, Haarlem. A.u.b. vermelden: abonnement per post of per bezorger.